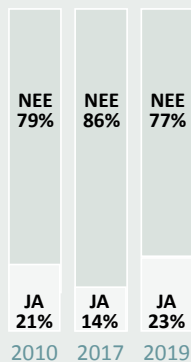


Intolerantie of discriminatie op het **werk**

Heeft u zelf op het werk het afgelopen jaar weleens onaangename opmerkingen gehad over seksuele gerichtheid of genderexpressie die u als vervelend heeft ervaren?

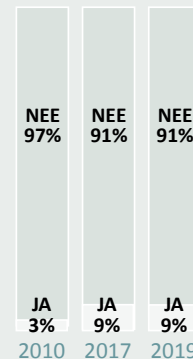


Uitkomsten fluctueren per onderzoeksjaar. Voornamelijk beledigende opmerkingen, roddels, benadeling/ongelijke behandeling en buitensluiten.



44% spreekt veroorzakers aan op uitspraken of gedrag

“Collega’s die zeggen dat homo’s goor zijn en dat het niet normaal is dat ik transgender ben. Dat ik mezelf fysiek aan het verpesten ben.”
“Zowel collega’s als leidinggevenden halen met stereotyperende grappen even mijn eigenwaarde naar beneden.”
“Collega’s maken grappen over anaalridders etc.”



Heeft u zelf het afgelopen jaar op uw werk nog andere vormen van intolerantie of discriminatie ervaren?

Ja 9%



Veroorzakers: één collega of klanten. In minder mate leidinggevenden of meerdere collega’s

Actie na incident: 44% spreekt de veroorzakers aan op uitspraken of gedrag. 21% bespreekt het voorval intern met leidinggevende, directie of vertrouwenspersoon. Het incident wordt besproken met een collega (21%) of men doet er niets mee (12%). Zaken worden niet gemeld bij Bureau Discriminatiezaken.

Ontmoetingsruimte in woonplaats

44% van de Pink Panel respondenten vindt een ontmoetingsruimte een goed idee en zal daar heen gaan

Vraag	Percentage	Antwoord
Als er een ontmoetingsruimte of een vast ontmoetingsmoment voor LHBT's in uw woonplaats zou zijn, zou u daar dan heen gaan? Meerdere antwoorden mogelijk.	18 %	Ja, belangrijk dat er een plek is met gelijkgestemden
	16 %	Ja, al heb ik een eigen LHBT-netwerk en/of vrienden
	13 %	Ja, belangrijk dat er een plek is waar ik mezelf kan zijn
	8 %	Ja, belangrijk dat er een plek is waar ik geen last heb van homonegativiteit
	16 %	Misschien
	17 %	Nee, maar belangrijk dat de plek er is voor andere LHBT's die hier behoefte aan hebben
	8 %	Nee, ik heb mijn eigen LHBT-netwerk en/of vrienden
	2 %	Nee, ik heb geen behoefte aan contact met LHBT's
	2 %	Anders...

Gedragsaanpassing: minder openheid en voorzichtiger

2019

♥ 60%

In mijn eigen *straat* kom ik *openlijk* uit voor mijn seksuele gerichtheid:

2008: 90%
2017: 71%

LHBT's komen steeds minder openlijk uit voor hun seksuele gerichtheid of genderexpressie. Steeds meer LHBT's laten dit afhangen van de situatie of de persoon.

Openheid op het *werk*

Waarom is men niet open op het werk?

- 22% seksuele voorkeur niet relevant
- 18% angst voor negatieve reacties van collega's of leidinggevenden
- 14% gaat anderen niets aan
- 9% voorzichtig zijn en aftasten of mijn seksuele gerichtheid de zakelijke relatie niet schaadt

Bent u (in het algemeen) voorzichtiger geworden wie u over uw seksuele gerichtheid vertelt?

Ja: 28% (2015 20%, 2017: 27%).
Nee: 61% (2015 69%, 2017: 60%)*

* De groep 'geen mening' fluctueert

In mijn *Werkomgeving* kom ik *openlijk* uit voor mijn seksuele gerichtheid:

2019

♥ 61%

Open op het werk:
2015: 82%
2017: 71%

In vergelijking met 2015 is een grotere groep Pink Panel respondenten voorzichtiger geworden

Gemeentelijk Regenboogbeleid

De gemeente **Haarlem** is een regenbooggemeente en werkt samen met de 'regenboogpartners': het COC Kennemerland, Gay-Haarlem en het Bureau Discriminatiezaken. Daarnaast loopt het project: bespreekbaar maken van homoseksualiteit bij migrantengroepen. En is er de postercampagne 'In Haarlem kies je zelf wie je liefhebt'. De gemeente **Velsen** heeft in 2019 de status regenbooggemeente gekregen en heeft hier met samenwerkingspartners beleid op gemaakt. De gemeente **Heemstede** is regenboogvlaggemeente.

Roze activiteiten in verschillende gemeenten:

- Roze Salon, ontmoetingsbijeenkomsten voor oudere LHBT's met lezingen of muziek in Haarlem en Velsen.
- Elk jaar Pride at the beach in Zandvoort.
- Op Coming Out dag op 11 oktober zijn er diverse activiteiten in verschillende gemeenten.
- Er ligt een regenboogzebrapad in de gemeenten Haarlemmermeer, Zandvoort, Haarlem en Velsen.

Conclusies



Discriminatie van LHBT's is een **hardnekkig fenomeen**

Elk jaar krijgt een groep Pink Panel respondenten te maken met beledigende opmerkingen, schelden, discriminatie en andere vormen van homovijandigheid. In de eigen woonwijk, in de openbare ruimte, op het werk of tijdens het sporten.

In 2019 heeft **1 op de 4** respondenten (28%, 68 van de 240 respondenten) te maken met homovijandige gebeurtenissen

* niet goed vergelijkbaar door andere samenstelling Pink Panel.

Toename tov 2017*: was **1 op de 5** (20%)



Relatief weinig agressie en geweld
Vooral beledigende opmerkingen en schelden. Ook 'botsingen tussen religie en seksuele gerichtheid' en roddelen worden genoemd.

Meningen over sociale acceptatie zijn sterk verdeeld

Meer aanpassing van gedrag en minder openlijk over seksuele gerichtheid en genderexpressie

54% past zijn of haar gedrag aan in de eigen straat of wijk om vervelende incidenten te voorkomen. In de openbare ruimte past 61% zijn of haar gedrag altijd/vaak of soms aan. In de werkomgeving geeft 61% volledige openheid over haar of zijn seksuele gerichtheid of genderexpressie. We zien een negatieve ontwikkeling in vergelijking met eerdere onderzoeksjaren.

Ervaren discriminatie of intolerantie naar locatie:

In de eigen woonomgeving: **12%**
> 1 op de 8 LHBT's

Op het werk: **9%**
> 1 op de 11 LHBT's

In de openbare ruimte: **21%**
> 1 op de 5 LHBT's

97 discriminatie-incidenten niet gemeld

29 incidenten in woonwijk, **50** gebeurtenissen in de openbare ruimte, **16** gebeurtenissen op de werkvloer en **2** incidenten tijdens het sporten zijn niet gemeld bij politie, Bureau Discriminatiezaken of een andere ondersteunende organisatie. Soms meerdere incidenten per respondent. Een grote groep onderneemt zelf actie en spreekt de veroorzaker(s) aan! Eveneens een grote groep doet niets.

21% beoefent bepaalde sport niet omdat men gebrek aan acceptatie verwacht

Completer beeld van de veiligheids-situatie door Pink Panel Onderzoek

als aanvulling op het aantal discriminatieklachten dat wordt gemeld bij Bureau Discriminatiezaken en politie.



pink panel 2019



ONDERZOEK ACCEPTATIE EN (SOCIALE) VEILIGHEID
LESBISCHE VROUWEN, HOMOSEKSUELE MANNEN
BISEKSUELEN EN TRANSGENDERS (LHBT's)
IN KENNEMERLAND



Bureau Discriminatiezaken Kennemerland

voorwoord

Pink Panel onderzoek

Het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland (BDK) doet sinds 2008 onderzoek onder lesbiënnes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT's) in Kennemerland. In Haarlem, Haarlemmermeer, Zuid-Kennemerland en de IJmond was weinig bekend over de sociale veiligheid, veiligheidsbeleving en acceptatie van LHBT's en hun ervaringen met homo-vijandigheid en discriminatie. Door het digitale Pink Panel onderzoek hebben we dit redelijk goed in beeld gekregen.

Signalerend en longitudinaal onderzoek

Het onderzoek heeft een signalerende functie, er wordt systematisch gemonitord, maar het onderzoek is nog niet representatief voor de totale groep LHBT's in Kennemerland en leidt niet tot algemeen geldende uitkomsten.

Feitenkaart en uitgebreide rapportage

In deze feitenkaart staan de onderzoeksresultaten van het Pink Panel 2019. Er is ook een uitgebreide rapportage van dit onderzoek, en van eerdere jaren, beschikbaar. Deze is te downloaden via www.bdkennemerland.nl of op te vragen bij Bureau Discriminatiezaken.



Als u mee wilt doen aan het Pink Panel onderzoek kunt u zich aanmelden bij mvh@bdkennemerland.nl

oktober 2019

Bureau Discriminatiezaken Kennemerland is een onafhankelijke organisatie die werkt aan het stimuleren van een tolerante samenleving en het tegengaan van ongelijke behandeling. Iedereen kan bij ons terecht voor steun bij alle vormen van ongelijke behandeling. We behandelen en registreren individuele klachten, doen onderzoek, geven voorlichting en trainingen en adviseren organisaties op het gebied van anti-discriminatiebeleid en gelijke behandeling.

Bureau Discriminatiezaken Kennemerland
telefoon 023 - 531 58 42
info@bdkennemerland.nl
www.bdkennemerland.nl

Auteur Marjolein van Haaften
Vormgeving Laura Kalter, kalterontwerpen.nl



Wie zijn de Pink Panel deelnemers?

2019 285 deelnemers - 137 mannen - 120 vrouwen - 28 anders

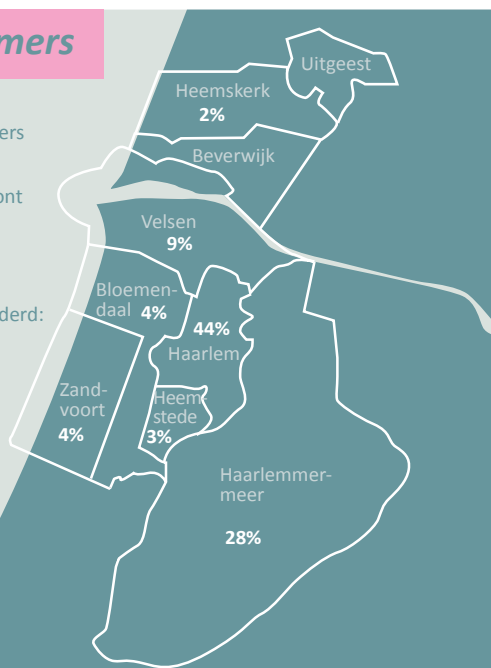
gem.
leeftijd
45 jaar

2010 45 deelnemers

De overige Pink Panel deelnemers wonen verspreid in de regio Kennemerland, een enkele woont buiten Kennemerland, maar werkt wel in de regio.

Samenstelling Pink Panel veranderd:

- Meer seksuele diversiteit
- Verjongd
- Verschillende gemeenten beter vertegenwoordigd



43%

122 mannen
homoseksueel

5%

15 mannen
biseksueel

27%

78 vrouwen
lesbisch

15%

42 vrouwen
biseksueel

5%

13 transgender
personen

5%

15 personen 'anders'
(o.a. panseksueel, queer)

Sociale acceptatie en veiligheid

Neemt de sociale acceptatie van LHBT's toe?

In mijn eigen omgeving (werk, woonbuurt, sport)



In de Nederlandse maatschappij



De meningen van de respondenten zijn **sterk verdeeld** over deze vragen.

De sociale acceptatie neemt TOE. Citaten:

"Op mijn leeftijd kan ik terug kijken en constateren dat de acceptatie van en begrip voor niet-hetero mensen is verbeterd."

"Vooral jongeren vinden het iets vanzelfsprekends omdat het in de openbare ruimte en in cultuur zichtbaarder is."

De sociale acceptatie neemt NIET TOE. Citaten:

"Ik heb juist het idee dat de acceptatie afneemt. Door incidenten in de krant, op tv, doordat Nederland wat rechtser en conservatiever wordt."

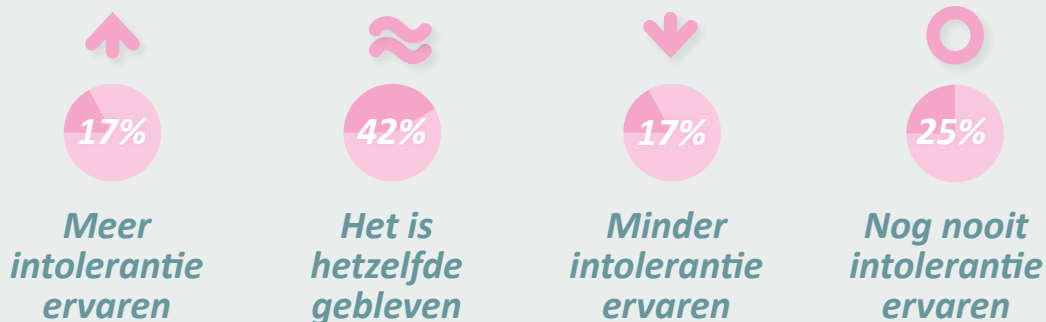
"Ik zit op sociale media en lees kranten. De onverdraagzaamheid tiert welig, overal. Homo's worden getreiterd en in elkaar geslagen."

Zelf meer of minder tolerantie ervaren?

De sociale veiligheid van LHBT's is niet verslechterd: bijna 60% geeft aan dat de situatie hetzelfde is gebleven of dat men minder intolerantie ervaart. Een kwart van de respondenten heeft tot op heden helemaal geen intolerantie ervaren.

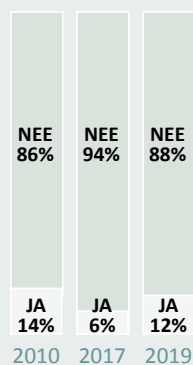


Als u het afgelopen jaar vergelijkt met voorgaande jaren, heeft u dan zelf meer **intolerantie en discriminatie** ervaren?



Intolerantie of discriminatie in de *eigen straat of wijk*

Heeft u zelf het afgelopen jaar in uw eigen straat en/of wijk intolerantie of discriminatie ervaren vanwege uw seksuele gerichtheid of genderexpressie?



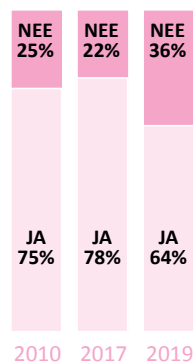
De ruime meerderheid (**88%**) heeft het afgelopen jaar in de eigen straat of wijk **geen intolerantie of discriminatie** ervaren. Van de respondenten heeft **12%** een **incident** meegemaakt.

De uitkomsten fluctueren per onderzoeksjaar.

Voornameijk beledigende opmerkingen en schelden. Ook regelmatig (11%) 'botsingen tussen religie en seksuele gerichtheid'.

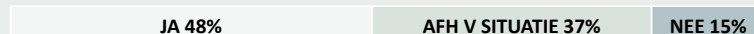
➔ Veroorzakers: Onbekende jongeren of volwassenen uit de eigen straat.

Actie na incident: Ruim 30% doet niets. Een deel (44%) spreekt mensen aan op hun gedrag of geven een grote mond terug. Een kleiner deel zoekt emotionele ondersteuning bij familie of vrienden. Vijf gevallen van bedreiging en agressie > maar één keer aangifte gedaan bij de politie.

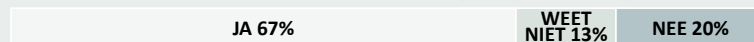


In 2019 voelt 64% zich (zeer) veilig om in eigen wijk uit te komen voor seksuele gerichtheid of genderexpressie

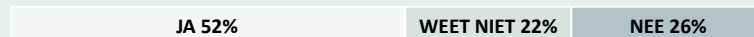
Daadwerkelijk in eigen wijk **uitkomen** voor seksuele gerichtheid en/of genderexpressie?



Hand in hand lopen in eigen straat? (nieuwe vraag)



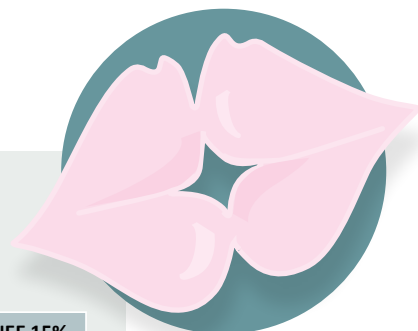
Kussen in eigen straat? (nieuwe vraag)



Aanpassen gedrag in eigen straat of wijk ter voorkoming van vervelende of vijandige anti LHBT-incidenten?



Vermijdt bepaalde plekken of loopt om in wijk ter voorkoming van vervelende of vijandige anti LHBT-incidenten?

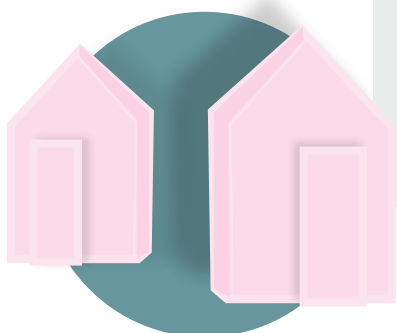


2019: 52%

voelt zich veilig om te kussen in eigen straat

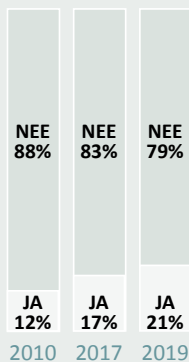
2019: 12%

heeft intolerantie of discriminatie ervaren in eigen straat of wijk



Intolerantie of discriminatie in de **openbare ruimte**

Heeft u zelf het afgelopen jaar in winkels, op straat, horeca of in het openbaar vervoer intolerantie of discriminatie ervaren vanwege uw seksuele gerichtheid of genderexpressie?



79% van de respondenten heeft het afgelopen jaar **geen intolerantie of discriminatie ervaren op straat, in winkels, het openbaar vervoer of de horeca** op grond van haar/zijn seksuele gerichtheid. Dit betekent dat **21%** hiermee wel te maken had. Toename sinds 2010. Het gaat vooral om discriminerende opmerkingen en schelden.

46% op straat
23% in de horeca
17% in de winkel
13% in OV



Actie na het incident: De helft van degenen die incidenten meemaakt, heeft er niets mee gedaan. Enkele respondenten hebben een grote mond terug gegeven of veroorzakers op hun gedrag aangesproken. In geen enkel geval is contact opgenomen met de politie of Bureau Discriminatiezaken.

Intolerantie of discriminatie tijdens het **sporten**

55% van de Pink Panel respondenten beoefent een sport. 33% sport in teamverband of groepsverband: zwemmen (14%), voetbal (10%), tennis (10%), hockey (6%) of een andere sport (62%).

Is er een specifieke sport die u niet beoefent, terwijl u dat wel zou willen omdat u denkt dat u te maken krijgt met homonegatief gedrag, scheldpartijen of een gebrek aan acceptatie?

JA 21% NEE 79%

➔ Ja, genoemd worden zwemmen, voetbal en hockey

Heeft u het afgelopen jaar op de sportvereniging discriminatie of intolerantie ervaren vanwege seksuele gerichtheid en/of genderexpressie?

JA 4% NEE 96%

Bent u het afgelopen jaar gestopt met een sport vanwege intolerantie of een negatieve sfeer jegens LHBT's?

JA 2% NEE 98%

Voelt u zich bij de sportvereniging(en) veilig genoeg om openlijk voor uw seksuele gerichtheid en/of genderexpressie uit te komen?

JA 82% AFH V SITUATIE 9% NEE 9%

“Just for the record... ik speel voetbal hier in het dorp en mijn geaardheid is totaal geen issue in het team. Iedereen weet het en dat is prima.”

